

בה א מיי פ"א מהל'
מחלו הלכה ג נג
עשין לו פ"ט ע"מ פ"י רש
פ"ק א':
ב ב מיי שם הלכה ד
טו"ע שם ספ"ק ב'.

מוסף רש"י

אלה בני שעיר כו' וצבעון
ואנה. אלמא למי הו',
וכתיב אלה בני צבעון
ואיה ואנה. אלמא נני היה
(פסחים ד.) שבור מלכא.
שמואל קרי ליה רבא שבור
מלכא משום דקני דיעין
והנלכא טוטיה דבני דיעין
היולא מפי ממלך שמתיק,
ושבור ממלך פתיקס היה
בניו רבא (סו"ט).

מוסף תוספות

א. הדיחשין שמה מן
הצדוקין הוא או שלא
לחזק דברי הצדוקין. מו"ט
כ"ד. ב. דמיט מקורו בני
בנים לפי שערמולין לו
במקום בניו אי"ב בת הבן
במקום הבן עומדת ואינה
יורשת עם הבת. יעני יונה.
ג. ומה שאמר לו בכך
אתה פוטריני, שגם הם היו
מורים שבת הבן יורשת
ואפי' במקום אחיו, אלא
דמק"ו רבת הבן קאמרינן
דלית בת, ואם מפני
שהכתוב קרא אותה בני
או זו ראייה, והוא השיב
לא תהא תורה שלמה שלמה
שמונה אותה כלה בין
הבנים כשיהיה בבית
שלכם, ועוד שיש
שיורשת עם האחין בטל
ק"ו שלהם. מ"י.

רבינו גרשום

ירושתי: הא כיצד נחלה
משמשות והולכת עד
לחזק דברי הצדוקין. מו"ט
הנזק או פלוג ובני פלוג
אליא ובני אליא נמואל
דתינ ואבירם ועבשיו אם
מת אבירם בלא יורש את
אליא ובני אליא ומה היה מת
אליא יורש נמואל ודתינ
אחיו ואם אין שכבר מתו
תחזור ירושתו (א) מכת
האם ואם כולן מתו תחזור
אליא לפלוג שהיא אבי
אביו של מת ואם אין
פלוג תחזור הירושה לבני
פלוג או לבתו ואם אין לו
בנים לפלוג תחזור לאחי
פלוג הדיינו תנזק חצרין
וכרמי: ומקשי' ולימא עד
יעקב. כלומר סמוך ליעקב
דתחזור ירושה לראובן
ולא יורש דקאמר עד ראובן
ולא ראובן ממש גמירי ולא
כלה שבטא מראובן דמצי
למירש: כל האומר תירש
הבת. של אב עם בת הבן
היכא דליכא בן אפי' נשיא
כו': בתנא לדינא. חזרתי
לדינו: מפסטיט (א) מקור
כנגדו להשיב לו דיבור ומה
בת בנו הבאה מבח בני
חירשנו וכו': קרא עליו
המקרא הזה. כלומר שלא
היה רוצה להחזיר להם
תשובה אלא מתוך דבריהם
רצה לנצותן שהן מרדין
שממזר אינו יורש את אביו
אלמא רענא בן צבעון היה אלא מלמד שבא צבעון על אמו והוליד ממנה ענה דאחיו ובנו היה ומדבריהן החזיר
להן תשובה וממזר אינו יורש אפי' שבא מבחו בת האב נמי אפי' שבאה מבחו אינה יורשת במקום בת הבן ואמר
לו אותו זקן רבי בכך פוטריני ומדחני שלא תירש בת האב עם בן הבת. אמר לו שוטה בדין הוא שאפטרך בכך

(א) אינו מנזן ואולי דל"ל דמחזר הירושה לאחיותיהם ואם סתו מנזן וכו'.

אפי"ו נשיא שבישראל. שרונה למקן לפי אורך שעה כעין שמנינו
בבני צנימין שהתנו שלא תירש בת הבן עם אחיו אין
שומעין לו משום צדוקין^א: **ב"ר מרד שבא צבעון על אמו והוליד ממנה
ענה.** קשה לר"ת דלמאי אהדר ליה מענה דלמא בן הבן הוא כבנו
אבל בת בנו לא תהיה כבנו אלא כבתו
(א) ונראה לר"ת דענה אשה הייתה
כדמוכחי קראי דכתיב ואלה בני
האליצמה בת ענה בת צבעון אלמא
אשה הייתה וליכא למימר דענה אחר
היה דהא אמר הכא דצבעון הוליד
ענה ועוד דמדי אחר קרא דמייתי
הכא הוא ענה אשר מלא וגו' כתיב
אלה בני ענה דישן והאליצמה בת
ענה והשתא אהדר להו שפיר ר'
יוחנן בן זכאי דבת הבן משוזה כגן
לירש עם שאר בניו שהן קודמין
לבת^ב מדקרי ליה יושבי הארץ וכך
היא קודמת לבת ומכאן קוטר לצפוק
ק"ו שלהן^ג והא דכתיב הוא ענה
בשזון וזכר היינו משום שירשה עם
(ד) אחי צבעון כזכר וא"ת והיאך ירשה
ענה והלא היה לה אח (א) וכתיב וזני
צבעון איה וענה ו"ל דמת איה מדע
ענה מלכא חשיב בני איה כדחשיב בני
ענה ורש"י פירש צפיריזת חומט
דהאליצמה הייתה בת ענה ונת צבעון
וכי היכי דאמר הכא שצא צבעון על
אמו והוליד ממנה ענה ולכך חשיב
ליה (א) בני שעיר הכי נמי צא ענה על
אמו והוליד ממנה האליצמה ולהכי
קרי לה האליצמה בת ענה בת צבעון:
כי

הא כיצד נחלה ממשמשות והולכת עד ראובן
ולמא עד יעקב אמר אביו גמירי דלא כלה
שבטא אמר רב הונא אמר רב יכל האומר
תירש בת עם בת הבן אפילו נשיא שבישראל
אין שומעין לו שאינן אלא מעשה צדוקין
דתניא בארבעה ועשרים בטבת תבנא
לדינא שהיו צדוקין אומרין תירש הבת עם
בת הבן נטפל להן רבן יוחנן בן זכאי אמר
להם שוטים מנין זה לכם ולא היה אדם
שהחזירו דבר חוץ מוזקן אחד שהיה מפספס
כנגדו ואומר (א) ומה בת בנו הבאה מבח בנו
תירשנו בתו הבאה מבחו לא כל שכן קרא
עליו את המקרא הזה ואלה בני שעיר
החזירי יושבי הארץ לזמן ושובל וצבעון וענה
וכתיב (א) אלה בני צבעון ואיה וענה אלא
מלמד שבא צבעון על אמו והוליד ענה
ודלמא תרי ענה הוו אמר (א) רבה אמינא מלמא
דלא אמרה שבור מלכא ומנו (א) שמואל
איכא דאמרי אמר רב פפא אמינא מלמא
דלא אמרה שבור מלכא ומנו (א) רבה אמר
קרא הוא ענה הוא ענה דמעיקרא אמר
ליה רבי בכך אתה פוטריני אמר לו שוטה
ולא

הא כיצד. כלומר (א) ודאי כי היכי דאמרינן עיין עליו למטה הכי
נמי אמרינן עיין עליו למעלה שאם כלה זרעו לגמרי העבירה
לירשתי האב למעלה הא כיצד אתה מוצא בכל מקום עיין עליו:
נחלה ממשמשות והולכת עד ראובן. שאם אין לו אב ולא אח ולא בן
אח ולא אחות ולא בן אחות ולא בני
בניהן עד עולם ולא בני האב ולא
אחי האב ולא בני אחי האב ולא
אחות האב ולא בני אחות האב
מחזרין למטה ולמעלה על קרובי
אבותיו עד ראובן ולא יתנוה לקרובי
האם שצדוקין אחר (אחי) אבי אבי
אחי ואם אין אחי אבי אבי לא הוא
ולא בניו ולא בני בניו צדוקין אחר
אחי אבי אבי אבי או הוא או יוצאי
יריכו דהיינו דוד אבי אבי או בני
דוד אבי אבי אבל האבות לעולם
קודמין לאחי האבות כדאמרינן לקמן
אבי האב ואחי האב כגון אברהם
וישמעאל בנכסי עשו דלצהרס קודם
וכן יחא הולך וצדוק עד ראובן דאבי
אבי אבי אב תמלה או הוא או בניו
ואם אינו צדוק אחר כן צדוקין דהיינו
אחי אבי אבי (א) האב או הוא או
בניו ואם אין צדוק צדוקתו או צנייה
דהיינו אחות אבי אבי אבי או
אינו עולה עוד למעלה דור אחד
ויצדוק תמלה צדוקתו ואח"כ צדוקתו
ואחר כך צדוקתיהם וכן לעולם עד
לראובן כגון וצני ראובן סמוך לפולא
וצני פולא אליאב וצני אליאב נמואל
ודתן מת בנו של נמואל בלא זרע
נמואל יורשו ואם אין נמואל קיים אחיו

(א) [תוספתא ד"ס פ"ב ע"ג],
(ב) פסחים ד. ע"ג, א. [א] [א]
אחא רבא וע"ג כרש"י,
(ד) נשם אחא רבא,
(ה) כדפ"ו אחי וע"ג רש"י,

תורה אור השלם

1 אלה בני שעיר החרי
ישיב דארץ לזמן ושובל
וצבעון וינה.
בראשית לו כ
2 ואלה בני צבעון ואיה
וענה היא ענה אשר מצא
את יעקב במדבר ברענן
את הדימוס לדבר צבעון
את הדימוס לדבר צבעון
בראשית לו כד

הגהות הב"ח

(א) גבי' ומנו שמואל. ג"כ
ע"י כפוק מלכות צ"מ:
(ב) גבי' ד"ה הא כיצד
לומר כי היכי כפ"ל ונתת
ודאי נמקט: (א) ד"ה מהל'
וכי' ח"כ כחתיב דהיינו אחי
כאבי אבי אבי האב וכו' אחות
אבי אבי אבי אבי וכו' בני
נמואל יורשין ואם אלו אין
לו אחים או בני אחים
או בנות אחים ונתיבם
לאחותו או לבני אחותו
שהיא בת נמואל ואם
אין אח או אחות ונתתם
לחם תמלה לחמי אחי וכו'
לאליאב אבי אבי של מת
(א) לחמי אליאב וכו' ומלתינן
וכתיב ח"כ וכו' ס"א הוא
יעקב ואם אין אליאב
נתיבתי לבניו של יאראב
דהיינו אחי אביו של מת
מת אליאב בלא בנים
ובני בנים חזרתי אצל
פלוג ואם מת נתיבתי
לראובן ואם אין ראובן
ועתים למתן חזרתי וכתיב
ס"ו: (א) ב"ר דמינו בר
חמא ובן הלכה ס"ד:
(א) ד"ה אלמא צבעון ב' וכו'
כ"ד נ"ד: (א) הוב' ד"ה
למלך וכו' ונחלה כתיב לענה
טפי מלמא והכי עשיהו היו
בניו של צבעון וכן מפרש
במס' פיק מוקס שהנו
בדף ק"ו (א) הוב' ד"ה
נמלך וכו' ונחלה כתיב לענה
טפי מלמא והכי עשיהו היו
גם מתמלה על פי האמת
דענה אשה הייתה למעשה
קיי מפיק ק"ו שלש והצדוק
לא הבין ופסק דענה זכר
היה פסוטיה של מקרא ולכן
א"ל רבי צדק אמה פוטריני
גם אמתו מוריש דתן הבן
ויורש זקנו ויביני' השיב לו
האמת ואמר לו לא תהא מורה
עליהם לו בלומר לא תיהם
משומתי שיהא עטילה כמו
שהנתן (אלא אין) השתדק
דענה אשה הייתה בת בנו
של שעיר כדמוכח מתת ענה
בת צבעון והיתה יורשת עם
יושבי הארץ דהשתא מופקד
ק"ו שלש דמה לנת בנו כו'
ח"כ ר"ת ומכאן קוטר לצפוק
ק"ו שלשן דזה היה בדעמו
כדחשיב לו מתמלה ולפי פי'
זה לא יהיה פי' לא תהא
מורה עליהם כי איני זכרין
לדחותך נקט כגון שפרש"ם
דלא דחה אותו נקט כל שיקר
ואי לא פ"מ' הוינו מפרש
על פי דרכו (דלא מופקדן)
ק"ו שלשם ואל' דענה אשה
הייתה אלמא אחר שהצדוקין

א"ל רבי צדק אמה פוטריני (אלמא מתמלה היה פטור) דענה זכר היה וקרא דנת ענה בת צבעון אינה ראויה לירש (דענה בת זנל
אמו אלמא דלאחר שאל צדק אמה פוטריני או השיב לו ריב"ז) לא תהא מורה עליהם כו' פי' איני זכרין לדחותך נקט: (א) ב"ר דכתיב
וצני צבעון וכו' שצא צבעון על אמו. ג"כ פי' אשת שעיר: (א) ב"ר דא"ר מתיב ליה בבניו שעיר הכי נמי צא ענה על אמו. ג"כ פי' אשת
צבעון שהיא אשת אבי ואמו לא דוקא:

ענה וצבעון וענה. אלמא דאחי הוה והדר כתיב אלה בני צבעון ואיה וענה
על אמו והוליד ממנה ענה דאחיו ובנו היה ומדבריהן החזיר
להן תשובה וממזר אינו יורש אפי' שבא מבחו בת האב נמי אפי' שבאה מבחו אינה יורשת במקום בת הבן ואמר
לו אותו זקן רבי בכך פוטריני ומדחני שלא תירש בת האב עם בן הבת. אמר לו שוטה בדין הוא שאפטרך בכך